

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

VIII. An divitiae, virtutes, & c. sint neq, res benae, neq mala?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

cant, sunt extra corpus, & non nisi mediata
 corpori adhibentur, vel potius extrinsecus
 totum hominem attingunt. Homo igitur est
 subiectum externorum bonorum sustinens.
 Hic recipit & sustinet honorem. Externa bo-
 na sunt adjuncta adhaerentia, quæ novè D. Po-
 lanus vocat sustentata. Honor recipitur ab
 homine, sustinetur ab homine, & adhæret ei.
 Bona verò interna (*τιὰ ἐντὸς*) nempe corporis
 & animi, sunt horum adjuncta recepta in hæ-
 rentia. Corpus & animus subiecta recipientia
 continentia. Si tamen fortuitis bonis so-
 lum nomen fortunæ reliquas, & simpliciter
 per ea intelligas externa, divisionem non re-
 jecerim, spectans ut logicus *ἡγεῖται* & senten-
 tiam potius, quàm verbum.

VIII.

*An divitia, virtutes, &c. sint neq; res bo-
 nae, neq; mala?*

Negatur.

STOICI disputarunt, quæ non sunt bona
ἠδικοῦς (moraliter) ea bona dici non debe-
 re: ut sunt opes. Ab illis abimus, cùm bo-
 num sit genus, seu *γενὸς*, complectens omnes
 res à Deo concessas & probatas. Plato in Gorgi-
 a utitur hac hypothese: Quædam res sunt
 bonæ, ut sapientia, sanitas. Quædam malæ, ut
 a sapientia, ægritudo. Quædam per se neque
 bonæ

R 3 bonæ

bonæ neq; malæ sunt, sed sunt *μελαζὺ τέτων*, id est, mediæ seu neutræ, id est, mediam quandam communemq; habent naturâ: aliquando quidem bonum, aliquando verò malum participant (*μετέχει*): aliquando etiam neutrû, ut *ἄνεργ* sunt sedere, incedere, currere, navigare, edere, bibere: Præterea lapides & ligna, & aliæ res ejusmodi. Huc refert & spoliare bonis, urbe expellere, interficere: potest enim quis vel spoliare bonis, vel interficere, &c. benè vel malè, pro causâ substratæ naturæ. Sunt igitur hæc actiones in earum rerû numero, quæ mediam quandam naturam obtinent. Ergo etsi quædam res mediæ esse, id est, aliquando bonas, aliquando malas concedo: puto tamen rectè dici lapides, ligna, & similia esse res natura bonas, usum verò esse medium. Sic gladius cum constet ex ferro, quod creatura Dei est, bonus est: at quandoq; usui justo, quandoq; injusto servit: Sic affectuum natura bona est. Usus autem eorum interdum est bonus, interdum malus. Distinguo igitur affectuum (ut & similibus rerum) naturam ab usu aliorum. Quod ergo Petrus Martyr ait, voluptates corporeas si contineant se justis & debitis terminis, mediæ esse, ad id dico: mediæ esse usu, non verò natura sua. Sic enim ipse se interpretatur: Mediæ sunt, inquit, quia illis homines & rectè uti, hoc est, ex virtute

arque

Opes, gladius, &c.
per accidēs,
cum nocēt,
mala sunt.
Object.
In i. Eth. A.
Aristotelis.
Rcip.

arque ad bonos laudabilesq; fines & abuti ad malum finem possunt. Castina enim à delictis & voluptatibus sibi temperabat, ut patriam perderet.

IX.

An bona externa sint bona simpliciter?

ARISTOTELES lib. 5, Ethic. cap. 2. ea bona, inquit, in quibus secunda & adversa fortuna locum habet, sunt bona simpliciter & absolute quidem semper, sed huic vel illi non semper. Sed idem lib. 1. cap. 4. ea non simpliciter bona esse statuit. In divitiis, inquit, nec est id bonum, quod querimus, positum. Illæ enim utiles sunt duntaxat, & ἀπὸ χάρις, id est, propter aliud expetendæ (id est, non propter se, sed propter usum.) Hæc videtur esse ἀπλολογία, ut solæcophanes videtur esse solæcismus. Apparens igitur tantum contradictio est. Nam bona externa, ut divitiæ, honores, robar, pulchritudo, non sunt simpliciter bona collata cum aliis bonis, quæ per se expetuntur, & propter quæ illa expetenda sunt: ut cum virtutibus animi (quæ ἀπλῶς bona sunt) sunt verò simpliciter bona quatenus per se considerantur, & quatenus expetuntur: nisi enim in bonis essent, esse q; talia viderentur, non expeterentur: quæ tamè huic vel illi mala esse possunt per accidens propter abusum.

R 4 *ΚΑΡΥΣ*